

Locuinta Redactorului

si

Cancelleria Redactiunii

e in

Stat's Moraritoru Nr. 18.

Serisorele nefrancate nu se voru
prim decat numai de la corespon-
dintii regulari ai „Federatiunii.”

Articlii tramisi si nepublicati se

voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, comercial si economicu.

Va esfi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețul de Prezumere:

Pre trei lune : : 3 fl. v. a.

Pre siese lune : : 6 " "

Pre anul intregu : 12 " "

Pentru Romani:

prea. intregu 30 Fr. = 30 Leiln.

" 6 lune 15 " = 15 "

" 9 " 8 " = 8 "

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a tim-

brate pentru fiecare publica-

tiune separatu. In locul deschisau

20 cr. de linia.

Un exempliar costa 10 cr.

 D'in cau'a serbatorilor catolice numerulu
prossimul alu diuarinului nostru va apuré numai Vine-
a venitoria.

Redactiunea.

10 Maiu in Bucuresci.

(De la coresp. nostru.)

Diu'a de 10 maiu este pentru Romani una
di de una eterna memoria, pentru că in acesta dì,
acum patru ani, Altet'a Sa Domnitorulu Ca-
rolu I, suindu-se pre tronulu Romaniei, realisà
una dorintia a poporului romanu.

Acum patru ani, acesta dì era una di de
insufletire si entusiasmu pentru totu sufletulu ro-
manu; asta-di ea nu mai este ce'a ce fu atunci.
Si de ce ore? De unde, in unu tempu asié de
seurtu, abie de patru ani, ată'a schimbare? Si
deosebirea este forte mare; că-ci nice barem stra-
dele principali nu erau asta sera illuminate; éra
multimea poporului, — pre langa tote că se vedea
zelulu guvernului, jusu in arangierea serbarei si
a focului artificiosu d'in Cismigiu, — era multa de
la inceputu pana in fine, de demaneti'a pana tar-
diu, candu fia-care alerga cätra locasiulu seu.

Sunt romanii asié schimbatori si nu mai
iubesc fei ore pre alesulu loru; seu alesulu loru,
Carolu I, nu mai este acelua care, in cei doi ani
d'antă ai domnirei sale, era mai multu decat
iubit, era adoratu de tote clasele poporatiunei
romane?

Éta ocasiunea binevenita, sè ve desfasiuru
ambele intrebări, si sè ve ajutu a est d'in labirin-
tu in care ve aflati cea mai mare parte d'intre
DVostre, iubitiloru cetitori.

In Romani'a nu esistu atate-a partide poli-
tice, căte se buciuva pre diurnalele d'aci. Eu
mi-am datu totu zelulu pentru a cunoce cu tota
acumati'a tota vieti'a politica a Romaniei, precum si
pre capii si capacitatile principali, si nu am
gasit in tota Roman'a decat d'oue par-
tide: un'a politica, si alt'a nepolitica.

Partid'a, numita de mine politica, este compusa
d'in toti barbatii romani, cu sentieminte
si aspiratiuni romane. Acesta partida, daca voiesci,
o mai poti subimparti, — dar' eu nu o afli cu
scopu, — in omenii romanisti pana la extremitate
si cari, basati pre iubirea immensa ce au cätra
romanismu si pre poterea poporului romanu, nu
se sfiescu a dà pre fatia planurile loru romaniste-
ce, si apoi in barbati, totu atatul de bravi romani,
dar cari, urmandu cu prudintia tota politica inter-
na si externa, numai prin fapte si-esprimu vo-
intia si sentiemintele loru. In fruntea acestoru
doue subpartide stau doue celebritati ale secolului
nostru: in fruntea celei d'antă Ionu Brateanu, in fruntea celei d'alu doilea Mihailu
Cogalniceanu. Aceste doue subpartide formeaza
marea si poternica partida natiunala. Nu-
mai acoste doue partide potu asta-di guvernă in
Roman'a: Cea d'antă prin marea libertate si
entusiasmulu ce sete inspiră natiunei; cea d'alu
doilea prin marea energie si rar'a capacitate ce
posiede capulu ei; nici un'a d'in ele inse nu este
anti-dinastica, dupa cum le numise pre amendoue
partid'a „nepolitica.”

Dar', sè vedem, ce mai pote fi si acesta par-
tida „nepolitica.”

In tote statele esistu, mai multu seu mai pu-
tienu, omeni indiferenti de totu ce se numesce
patria, natiune; dar' forte interesati de Ego alu
loru. In Roman'a acesti omeni si-dau de capu.
Ei nu sunt multi la numeru; tota partid'a loru,
— daca vremu sè-i onoramu cu numele de par-
tida, — consta d'in boierii falimentari seu ciocoi,
cari traiescu d'in pung'a strainiloru seu a gigan-
toru indigeni. Acesti omeni represinta suprem'a
coruptiune si profanarea a totu ce este nu numai
natiunalu, dar' chiaru umanu: ei nu au adusu
nece unu folosu, in totu decursulu vietiei loru,
nece tierei nece natiunei; d'in contra, au despo-
latu totu de un'a poporulu si s'au folositu de tote
mediu-locele vile pentru a ajunge si, apoi, a se
sustine la guvern. Acesti omeni se inchina la

tote poterile europene pre rondu s'u, daca cer-
stările o pretindu, si d'odata, numai ca sè remana
la potere — dar' nece-una-data natiunei d'in ca-
rea pretindu a face parte. Acesti omeni se numes-
cru pre sine omenii ordinei, ce'a ce,
dupa principie'e loru, va se diez: că ei iubescu
ordinea facuta de ei; ei vreau sè nu fia conturbati
in jafurile loru candu sunt la potere, si facu
totu ce li impunu strainii, numai ca sè-i lasc in
pace. Eu i am numit: partida nepoliti-
ca, pentru că nu au avutu si nu au nece
politica.

Am d'su putienu d'in ce'a ce aveam sè dicu
despre acesti omeni desfrânat; dar' va veni tem-
pulu, candu intrega natiunea si Domnitorulu ei
i voru cunoce pre deplinu. Ne credem degă in
ajululu acestui tempu imbucuratoriu!

De la retragerea cabinetului Golesteu
Bratianu, acesti omeni cedendu unulu altui
a guvernulu Romaniei, au torturat, fara crutiare,
tiera si poporu. In cabinetulu d'in Noemvre mai
esiste unu singuru romanu bravu, Cogalniceanu,
cari e inse, in tote actiunile sale, a fostu parali-
satu de colegii sei pana ce, in fine, s'a vediuu con-
strinsu a repasi d'int'unu cabinetu, care nu potea
face onore numelui si trecentului seu atatul de prefousu
Romanilor. Cabinetulu de asta-di, precum si celu
precedinte, fure adunatur'a cea mai immorale, ex-
ceptiune facandu unii junii*) cari se asta in cabi-
netulu de fatia dar' cari, d'in necugetare si orbiti
de ambitiunea domnirei, s'au aruncat in bratiele
unui omu atatul de immoralu, cum este M. Coste-
tache. Prin acestu faptu, junii plini de aspira-
tiuni, nu voru culege decat una pete nereparabila
in biografii a victiei loru.

Caus'a tristei situatiuni a Romaniei nu este
dar' neci natiunea neci iubitul unei
Domnitoriu. Principele Carolu este totu
„Carol u celu bunu” si iubitoriu de po-
poru, precum lu numia poporulu in cei doi ani
d'antă ai regentiei sale. Carolu I, asta di ca si
atunci, este insufletit de inflorirea novei sale pa-
trie; dar' acesti lingă si setosi de domnire, incon-
giurandu-lu, l'au despartit poporulu, care si
asta-di lu iubescu. Natiunea intrega s'au uimita la
cele ce se intempla in sinulu ei; ea nu potea
aplaudat in mediuloculu doriloru si neindestuliri-
rei generali: d'aci recela immensa ce predomina
tote spiritele. Toti accepta schimbarea acestui re-
gim periculosu; toti dorescu departarea de la
tronu a acestor lingă si omeni fara consciintia.

Unu pasiu bunu si inca la tempu, si din'a de
d'icece maiu va fi era-si cea mai frumosa si
mai splendida serbatore natiunale.

Bucuresci, 10. maiu 1870.

Toemai acesta tendintia ni demanda sè atingem
asta di unu evenimentu, care nu mai are
farmecul unei societăti, dara care este prea folositoru
s'eu cunosemu, pentru ca sè potem cunoce
bene societatea nostra in ideele si convingerile
sale, s'eu cunosemu cu deosebire doctrin'a
politica a carei-a identitate s'a rep-tatu si se
repeata in diferite timpuri si in diferite locuri,
si carea merita tota atentiunea nostra pentru
consecintiele ce trebuie sè le aiba inevitabilmente.

Vomu tracta cultulu personalu asié precum
se profeséza elu la noi d'inceo de Carpati. Ne
declaramu, ca nu avem intentiunea de a tracta
si cestiuni personali. Totu odata ne esprimem
parerea de riu ca pentru luminarea faptelor legate
prin altii strinsu de persone, noi ne vedem
nevoiti a citá si nume propriu.

(Aici D. Coresp. resume istoricula memorabilei pro-
cederii a clubului nat. rom. in cestiunea pensiunarii hon-
vedilor, asié dupa cum s'a intemplat si este cunoșcuta
cetitorilor nostri. Autorul adauge: „In urmara a acestei-a
clubulu pasi la unu compromisu, decidindu a ramane
neutral la ocazie desbaterilor in camera, —
candu, dupa noi, nu li era permis sè remana neutrali.
Acesta fapt a fostu discutata de ajunsu la timpulu seu
prin organele noastre de publicitate, d'ntre cari anumitu
„Federatiunea” a declarat fapt'a Dui Babesiu
de tradare natiunala daudu totodata clubului intregu unu
votu de neincredere si deschidiendu colonele sale toturor
acelor-a, cari s'au sensi atacali ori nedreptati prin
acea declaratiune.”)

Autorulu continua apoi articululu, precum urmeza:

Clubulu romanu decide a neci nu considera
opiniunea esprimata prim unulu d'intre cele
mai acreditate diuarie romane. — Asié se si in-
templa.

Diuarulu „Albin'a” puse d'in partea sa de o
data capetu discuriunei, prin argumente de a le
sale forte pondere, cu lumi'nă d'in
urmator'a frasa: „Seiu deputatii romani ce facu,
si nöe prin urmare nu ni este permis a-i
aproba ori a-i atacá in procedura loru, — se
vede că neci odata si sub neci unu felu de im-
pregnare.”

Noi doriamu cu totii sè se termine acesta
discutiu delicate, fia pentru momentu si prin de-
claratiua ei ciudata absolutistica a
„Albinei.” Acésta a fostu si motivulu pen-
tru ce noi amu tacutu de intrég'a afacere in
corespondintele noastre de pana asta-di. Ne-amu
instelatu inse in acceptare. In „Federatiunea”
de la 10 Aprile se publica totu in acestu respectu
o manifestare de opiniuni, demne de tota considerare.

Inteligint'a romana d'in Timisior'a s'a intru-
nit intr'o conferint'a, sè se declare asupr'a atitudi-
nei luata de clubulu natiunala in punctulu de
sub intrebare, si in particularu asupr'a portarii
d-lui Babesiu, in care privintia facu o declaratiune
subscrisa de d. Vasiliu, presied. si d. G. Ardeleanu, secret. Noi o dàmu aci in re-
sumat:

„D. Babesiu este barbatulu nostru celu
de mai mare incredere, suntemu convinsi că nu
este tradatoru si urmăru sfaturile lui si la bine
si la reu. Daca ne va dà perirei prin tradare,
atunci perima (sic!), că-ci mai bunu de cătu pre
elu, pre nimene nu avem carui-a sè ne incre-
dem. D-nii Mocionescu d'impreuna cu toti mem-
brii de ilustrulu nume, sunt pentru noi totu asié.
De asemenea si cei-l-alti membri ai clubului se
bneura inaintea nostra de stim'a si veneratiunea
cea mai profunda. (Mare largitudine de anima!)

Conferint'a urmeza mai departe: „Noi con-
sideramu clubulu ca anim'a unei persone morale
natiunali (si noi), deci pre cine lovesci tu „Fede-
ratune”, candu lovesci in clubulu natiunala? (Se
pote ore, ca ratiunea dominilor d'in conferintia se
nu domineze escesele animei loru?)

„Permisu este vre unui romanu sinceru si
inteleptu, sub ori-ce felu de impregiurare, — afara
daca elu insu-si este tradatoriu, — ca sè lovesca

Cultulu personalu**)

si

Conferint'a romana de la
Timisior'a.

Scopulu principalu alu scrierilor noastre de
la inceputu a fostu de a ve face cunoșcutu starea
nostra asié dupa cum ni se presinta ea in tota
realitatea, de a combate abusurile ce se facu in
numele si in contra noastră, vina acele d'in ori-
eare parte, de a descepta si intarzi corpulu na-
tiunei consciintia de sine si de detorsele sale, ajut-
tandu astu-felul, dupa poteri, la consolidarea si as-
surarea venitorului nostru natiunala. De căte ori
este vorba de fapte, pre noi prea pucinu ne-au
interesat si ne intereseza personele.

*) Dlu Carpu inca este ore intre acesti junii, cari
s'au exceptiune? Noi credem, că Dsa ar protesta contra
acestei insinuatiuni.

N o t a R e d.

**) Sub acestu titlu diuarulu „Informationile Bucu-
rescene” publica unu articlu datatu d'in Vien'a, demau de
tota atentiunea, si care face onore autorului seu pentru
că este plin de idee inalte si invetitura morală, incătu-
merita intru deaveru a fi numit sublimu. Lu recomen-
damu in genere atentiunii intregu publicului romanescu,
dar' lu recomandam osebitu atentii toturor celor pre-
ocupati de... si de... pentru a vedea cum se tratéaza o
restiune „obiectivu.” Red. „Fed.”

in acestu corpu natiunalu?" (Siguramente nu, dupa ideele cinstitei conferintie.)

"Lovindu clubulu, ai cugetatu tu, „Federa-tiune“, cui faci servicie prin acésta?" (Dara tu, „Conferintia“, ce ai cugetatu?)

"Acésta este convingerea intregei populatiuni romane d'in Banatu; acésta este la noi opinionea publica", incheia declaratiunea.

Noi, pentru onorea unor, presupunem că acésta declaratiune nu este spresiunea convingerei toturor romanilor d'in Banatu, si declaràmu d'in parte-ne, că condamnàmu d'in capulu locului atât'a loialitate, fia ea macaru a intregei poporatiuni romane d'in acea provincia. Amu condamnat'o si o vomu condamná in totu de-un'a, sciindu prea bine că ea pot sê ni aduca si ni-a adus si pana aci cele mai nereparabile stricatiuni. Prin acésta nu declaramu că noi nu vomu stimá pre nimene pentru meritele si sacrificiile sale facute in caus'a natiunale, său că nu avemu incredere in nimene. D'in contra, sustienem, că fara stima si incredere reciproca nu se pot opera nimic'a mare si utilu neci in viet'a privata neci in cea publica. Prin urmare unu votu de incredere d'in partea conferintiei pentru acelu casu specialu noi lu intielegem, prea bine, de-si se pot că nu-lu justificamu.

Declaratiunea inse facuta de cătra conferintia de la Timisior'a este de alta natura si prea momentosa, mai alesu candu ea are si prete-n-si unea de a fi opinionea intregului popor d'in Banatu, pentru acea amu si credintu de trebuintia a-i dà tota atentiunea nostra. Conferintia in manifestatiunea sa loiala de a urmá neconditiunatu sfaturilor unei persone si la bine si la reu, precum si de a peri prin tradare, daca acea persona i-ar tradá asié dupa cum ni se areta, ea involve o doctrina intrega plina de pericole, mai vertosu candu noi cu totii strigàmu in gura mare, că preferim principiele democratice, pre scurta ea este dogm'a cultului personalu. Scimus bine, că d. Babesiu si ori-ce romanu de inteligintia, probu si solidu, nu se va obtrude si neci că se va pot obtrude de uniculu salvatoru alu natiunei. Fia-care si-va face detori'a sa asié dupa cum pretinde interesulu natiunci absolutu si nu va pretinde, pentru că nici nu i este permis si pretinda, ca barbatu de principie libe rali, o supunere, o adoratiune orba si neconditiunata pentru totu-de-un'a d'in partea mandantilor sei, cari si ei, la rondulu loru, au detorintie de implituitu, principie de confesatu, si suferintie de induratu. Se intielege de sine, daca sunt capabili pentru astu-felul de lucruri. In statele moderne libere totu insulu care si-princepe chiamarea sa, trebuie sê lucreze dupa potintia la infiorirea si prosperarea natiunei sale. Conferintia de la Timisior'a, prin declaratiunea sa, a probat că nu eu nosce neci macaru elementele principielor moderne de dreptu si de Statu, dupa cari totu mandatariulu este responsabilu de actiunile sale; de aci avemu guverne responsabile, functionari de tote ramurile, juridictiuni si administratiuni responsabili, tota lumea este asta-di responsabila de ceea ce face in numele si ca representantele altei persone, fia acea persona si d. Vasiciu, ori tocmai si conferintia de la Timisior'a, prin urmare responsabilu este si domnulu Babesiu de actiunile sale, se intielege, ca representantu, si mai alesu responsabilu este domnulu Vasiciu si conferintia dumisile inaintea natiunei si inaintea venitoriului pentru doctrinele ruginite, servile, despoticile si imbecilicele propagasi si sustiene asta-di, doctrine de coruptiune si eterna incatenare si suprimare a orice cugetari libere. Sê nu se sparia conferintia: aceste sunt consecintiile naturali ale doctrinei sale politice-sociali. Conferintia, in manifestarea sa, nu vorbesce neci de unu principiu atunci, candu avea detori'a sê se pronuncie asupra principielor; ea nu scie sê faca distingere intre principie si persone, ea pune person'a mai presusu de cătu principiulu, o declara de neresponsabile inaintea nimerui, lasa totulu in arbitriulu si buna vointia ei; conferintia accepta totulu de la acea persona, marturisindu prin acésta că ea insas-i nu este capabila de nimica, neci celu putien de a controla actiunile representantului ei, pre care lu adora à tout prix, a carui-a persona o inalta pre tronulu, undiesediu numai despotii si tiranii, cari dispunu liberu, fara neci o controla, de liber'a vointia a poporeloru prosternate si umilate la picioarele tronului; conferintia se inchina personei care este idolulu seu, ea se declara sclavulu, adoratorulu si veneratorulu eternu alu idolului, carui-a pentru vecii veciloru este gata a-i sacrificá totu: convingere, individualitate, consciintia si vietia.

In adeveru, astu-felul de marturire este o insulta civilisatiunii si principielor moderne, ea nu poate sê vina decâtua din partea unui corpu, care nici idea nu are, ce va sê inseamna libertatea, egalitatea si fratreitatea, aceste bunuri supreme umane, revindicate dupa atate-a lupte, sacrificie si suferintie ale martirilor gloriosi ai libertatii poporeloru si ai mantuirei loru de sub jugulu tiraniloru si despotiloru. S'a gandit ore la acésta onor, conferintia? Se pare că in furi'a adoratiunii si veneratiunii sale si-a uitatu de tote cele-lalte detorintie, cari le mai avea si trebuia sê le respecte. Cum urmá media conferintia? Ea se declara in tru tote supusa, serva creditios a unei persone. Noi o declaràmu, ca sub astu-felul de conditiuni, conferintia nu mai are ratiune de a esiste mai multu, indata ce ea si-confieza destinele sale, viitorulu vietiei si mortea sa in man'a unei singure persone. Acea persona de incredere atât'a de extensiva pot sê face totulu in numele conferintiei, si pentru conferintia, sciindu a privi că nici nu i se va cere vre-o responsabilitate pentru faptele sale. Prin urmare nu mai este trebuintia de conferintia. Séu, daca conferintia voiesce a vegeta si mai departe, atunci dupa principiile ce le sustine, noi o marturismu, că ea nu pot figura de cătu ca unu instrumentu servilu, o vegetatiune fara consciintia si vointia propria, unu corpu care are sê santifice prin numele seu, la comanda persoanei, procedurele urmante de acea persona: conferintia de la Timisiora si sclavu sunt atunci identice. Miserabila esistentia! Demna de autorii ei!

Nu atingeam de focu acésta cestiune, daca ea ni se presinta ca o manifestatiune individuala. Lingă, omeni fara consciintia si independintia, omeni fara convingeri proprii, selavi si servili pana la estremitate, amu avutu si avemu inca o multime, si nici nu avemu intentiune de a ne ocupá asta-di de acésta categoria. Vomu se ne sustienem si consolidam in ce'a ce este inca de sustienutu si consolidatul. Cestiunea ce reclama pentru asta-data tota atentiunea nostra, este de parte de a forma numai unu casu singuraticu. Doctrin'a conferintiei de la Timisior'a, fatala si pericolosa, este profesata in tote pările locuite de romani, mai cu deosebire inse la noi, ea este si continua a fi epidemía. Noi o intielegem prea usioru d'in trecutulu nostru tristu, istoricu, pre candu cu totii eram sclavii tiraniloru de straini; o condamnàmu inse pentru presentu si viitoru; detestam propagarea si alimentarea ei sistematica perpetua intoemai de acei-a, cari pretindu a fi inca intelligenti si luminati, si inca si democratii mari liberali, fiindu-ca, prin acésta, se propaga si perpetueza servilismulu in corpulu natiunei, care are atât'a lipsa de o miscare libera si vointia propria, fara cari ea in eternu va orbeca prin intunericu, aruncandu-se in genunchi, asta-di la o icona, mane la alt'a, p. e. dupa cum face si va fi nevoita sê faca conferintia de la Timisior'a. Celu pucinu daca nu si-ar' parasi pre unu idolul ca sê fuga in curendu la icon'a altui-a, dupa cum scimus noi prea bine ca a facutu unii d'in domnii de la acea conferintia. Dupa principiile dumneiloru, pot sê sosesc in curendu or'a espiarei, si atunci era i vomu vedé reintornandu-se la idolul de o data, alu carui altaru l'a parasit u asta-di. Pre noi astu-felul de metamorfoze nu ne mai potu pune in mirare.

Pentru ca noi sê potem prospera in viitoru, ni trebuie principie, idee, pentru a caroru realizare sê lucràmu cu totii, responsabilu fiindu ori-care d'intre noi pentru partea actiunile sale; ca democratii si liberali, trebuie sê cunosemu si sê fiu petrunsi de spiritulu democraticei, care e asta-di de jalusa, carei-a i place sê alba tota potere in man'a sa, care nu confere nimenii nici o potere prea mare nici pentru o durata prea lunga, in totu-d'a-un'a vigilanta, justa si generosa, care tote le are inaintea ochiloru sei, remuneréza si pedepsesc, facandu pre toti responsabili de tote cetele facu in numele ei.

Aceste principie trebuie sê ne conduca pre noi intru tote afacerile vietiei nostre publice-natiunali, dara nu voi'a unoru persone, pre cari adeseori nu le intrebàmu de principiile ce le represinta, ci le veneràmu neconditiunatu, nici noi nu scimus pentru ce, dora pentru că ni place a ne téri in cote si in genunchi inaintea unoru domni cari, nu arareori, au abusat si abusa de veneratiunea si increderei noastre orba. Educatiunea nostra atât'a de servila, nu ni-a permis si facem inca distingerea cuvenita d'intre persone si principie. Amu venerat adese pre unele numai pentru că au fostu asediate de man'a sortii intr'o pozitioane mai inalta, pucinu său mai rici de cătu le-amu controlatul actiunile loru, neintielegandu ceea ce inseamná in crederea, abusandu de ea in tote modurile, fara

consciintia, in detrimentulu nostru si, nerecunscundu principiulu responsabilitatii, necontentu ne amu arapsatu orbesc, acu-si in bratiele unui-a, asti si in ale celor-paltu, si daca acesti-a ne-ati parasti nu nega traditiu, éra, dupa credintele nostru am acusatul sorteia si impregiurările; nededati insine la nici o actiune, ne-amu vediutu de data consternati, disoluti si fara nici unu ajutor tote urmarile doctrinei ce amu profesatu in trecutu, si se pare si in viitoru. Nu vomu ilustre de astadata asertiunea nostra prim nume propriu de persone si de provincie, cuteràmu insa a stigmatizat in tota tari'a, că un'a d'in causele principali ale stagnatiunei si amortirei in care ne aflam noi asta-di, este cultul personalu si neconditiionatul. Idolii pretindu inchintiune sub orice impregiurare, adoratiu nu permitu nimenui a-i atinge in sanctitatea loru. Astu-felul se urmá media la noi in ceea ce privesce acest cultu personalu. Conferintia de la Timisior'a i dade pentru acésta exemplul celu mai echitantu.

Acésta supunere orba si servila nu pot sê dureze mai multu, daca nu voim sê sacrificam totu ce este mai sacru alu nostru pre altarii idolilor pre cari i tamâiu, daca nu voim sê condamnàmu natiunea pentru eternu la sclavagiu spiritualu, la amortire si inertie, daca nu voim sê neidem in ea totu spiritulu liberu de vietii conditiunea esistentiei si a desvoltarii poporelor, daca nu voim sê perpetuam, sê sanctificam acestu servilismu detestabilu si rusinosu, numai sub pretestulu ultraloialu de a trece de recunoscatori, stimatori si veneratori.

A sositu timpulu ca sê ne emancipam in totu respectulu d'in starea amara si ticalosa in care am gemutu de secoli. Sê lasam dar' sa carui-a partea sa de actiune pentru care sê-lu sa cemem responsabilu, sê stimam pre fie-care dupa meritele sale, capacitatea, caracterulu si probitata sa, sê dirimem altariele idoliloru nesatiabili d'in tota tier'a nostra romana, pre ale caroru ruine si inaltiamu gloriosulu altariu alu principielor eterne sublim.

Acestea sunt convingerile mele, si
I may stand alone
But would not change my free
thoughts for a throne.

(Chiaru singuru sê fiu, nu mi-asu schimb cugetele mele libere nece chiaru pentru unu tron
Trad. Red. "Fed.")

Vien'a, 9. Aprilie 1870.

Iuliu.

Discursulu dlui Ionu Brateanu

tinutu in sal'a Slatineanu in 5. maiu a. c.

(Fine.)*)

Care este scopulu acelui manifestu? Consiliariul Tronului, aperatoriul Tronului, vine si face, in manifestulu său, intr'unu modu dibace, intr'unu modu ieprunescu (ilaritate), face o acusare Tronului. Éta ce mă ingrijitu mai cu deosebire. D-nulu Manolache Costache de vr'o trei ani de dile, se manifesta ca celu mai mare adversariu alu toturor institutiunilor ce amu dobendite prin urmare intiegeti intentiunca perfida a acelui manifestu. D-lu Manolache Costache spune că Camerele cari s'au alesu in 67 si in 69 au fostu Camere impuse tierei de poterea executiva. Ei, d-lor, alaturati acestui manifestu de raportulu pre care d-sa l'a facutu in Camera, in privintia costiuniei financiare, si in care, de la incepitul pana la fine, este o acusare contra regimului de la 66 si pana asta-di, că ar' fi ruinata tiéra; adaugeti apoi că asta di vine si dice in manifestulu său, d-regimile de la 66 a impusu necontentu tierei o reprezentatiune, care nu era reprezentatiunea tierei si reprezentatiunea poterii executive, si trageti conclusiunea.

Cine este poterea executiva? Cine a impusu tierei Dnii Cogalnicénu, Dimitrie Ghica, Ionu Brateanu, Gheorghe? Dar', d-lor, cum au potutu sê faca acésta, d-eatru numai fiindu că Domnul i-a chiamat la potere si sprignit in aceste fapte?

Candu noi, la 1863, amu facutu faimos'a adresă candu amu voitul sê dàmu o lovitura tronului, fiindu si tronulu ni se pare că duce tiéra la perire, in acea adresa, care la 66 a avutu efectulu său, nu diceam alta de cătu ce'a ce dice raportulu d-lui Manolache Costache, in raportulu său privitorul la finante si in manifestul d-sale d'in 1870, lun'a Aprilie (aplause). Ce dize in adeveru d-sa? Dice că poterea executiva a impusu tierei o reprezentatiune, care nu era expresiunea vointei sale. Dice, că acea reprezentatiune a datu drumurile de fieru, a datu bugetele in blocu. Apoi nu vedeti ore, d-acésta este acusarea cea mai teribila pre care o face tronului, d-sa care este chiamat sê lu consolideze si să se apere? (Aplause.)

*) Vedi Nr. 47 si 48 si "Fed."

Ei, d-lor, ori care aru fi sentimentala individuală cutarui său cutarui cetățenii romani în privința persoanei care este pre tronu; înse tronul este tronul României, radicat cu voința națională. Si el nu poate fi lasat la discrețiunea d-lui Manolache Costache, nu poate d-sa să lu atace (aplause). Eta, d-lor, pentru că, cunoscându sentimentele și intențiile d-lui Manolache Costache, m-amu îngrijit, cindu l-amu vedea intrându în palat și dându-se de consilierii și operatorii alu tronului, si cindu amu vediu manifestul d-sale care completează raportul financiar.

Ei, d-lor, dacă d. Manolache Costache a cucerit și consiliul dictatură fostului Domnitor Cuza, care cunoșteă și tărîa, ca unu omu ce crescuse întrinsă, care cunoșteă pre fia-care romană și lu cantaria, precum cantrișe și pre d. Manolache Costache, — astă cum era capabil de a cantari Cuza, — care scăză, prin urmare, ce speră toti cei cari vorău, prin forță și frauda, să impună voința loru națională; cum voiti să credeți, că d. Iepureanu nu va dă și astă din tronul aceleia și consilie, pre cari le dă fostului Domnitor? Cum voru potă acelă ce-nu îl cunoscă astă de bine să evite acele consilie și să scape d'in propastă, în care d-sa vră să-i impingă, și unde poate să cada și națională intregă?

Că să scăpăm dar' d'intr'acestu periculu, nu este de cătu unu singuru midin-locu: acela cără lu intrebuintati și d-vosra de la unu timpu in coce. Să ne adunăm, să aducem tota cestinile, — atât cele mari cătu și cele mănuice — înaintea națională, să le discutăm și să luăm măsuri asupră loru, pre cari să fimu decisi să le aperă chiar cu pretinția vieției noastre. Numai astă se poate pune poterea executiva pro drumul voinței naționale; arendu-i că, pre cari ce alta cale aru intră, va fi perire pentru d'intră și catastrofa pentru noi. Suntemu detori, că Romani, să urmăru astu-feliu; că-ci, dacă tronul se poate espune la ore-cari eventualități, una națională trebuie să aibă sentimentul de conservație mai multu de cătu unu individu. (aplause prelungite).

Dacă vomu procede astă, dacă vomu lucră cu energie, sunu incredintati că va fi silită poterea executiva să rina și să facă acea ce trebuie să facă, acea ce nu poate fi alta de cătu indeplinirea aspirațiunilor naționale. Candu vomu intră în deplină exercitare a drepturilor noastre, care ne-a fostu radicată d'aproape doi ani de dile, atunci veți potă să ve regulati totu interesele, să educeti îndrepătare în finanțele tierii, fiind că vi s-a dovedit că acea, cari strigătătă de multu fagăduindu o îndrepătare, nu au facutu de cătu să maresca ranele tierii; veți potă atunci să regulati cestinua financiilor; veți potă să îndrepătati totulu; să faceti ca justiția să fie justiția, adeca organulu legilor, că nu unu instrumentul serviciului poterei executivă; atunci veți potă să regulati forța armatei, că să potem să fimu în stare să ne aperă la ori ce încercări de afara; veți potă resolve cestinua besereccii, că-ci astă-dii ati vediu că, indată ce națională nu a mai avutu potere, strainii au îndrasnit să reclame drepturi chiaru asupră besereccii noastre (aplause.)

Atunci veți potă dă soluție chiaru cestinui care a devenit unu reu socialu, cestinui israelite, nu cu midiu-loce de acelea, care se intrebuintieaza astă-dii, ci cu midiu-loce legali și, observati, d-lor, că chiamarea d-lui Manolache Costache la potere, dacă nu aveă alte inconveniente, aveă păcelu a d'a îngriji națională asupră acelei rane sociale, care se chiamă cestinua israelita (aplause, aplauze.) Nu era prudentă că să se aduca la potere, în această ocasiune mai cu osebire, d. Manolache Costache, că-ci — în locu să potolăscă spiritele — le agita mai reu. Cum se potu, în adeveru, potoli spiritele, de cătu dandu-li asecurare, că această cestinu va fi regulată, rezolvată în tieră și prin tieră, nu în modu barbaru, nu cum ne acusa strainii, că astă în cătu, fară să facem u-nu actu de violență, să ne ascurămu și esistentia noastră națională!

Ei bine, d-lor, era ore prudintă că, în locu să potoșesc spiritele, că-ci numai atunci ele potu fi potolite, numai atunci să poto resolve o asemenea cestinu, cindu poporul are incredere în poterea executivă, era prudintă, deo, să se chiamă la potere d-nulu Manolache Costache, al cărui nume singură este destulu pentru a îngriji națională și să face pre fia-care să se întrebe, dacă d-lui potu cutedia să pronuncie cuvântul de israelită, sără să facă să se ștejde tieră intregă? Era prudintă astă? Nu, d-lor; era totu astă de imprudintă, precum aru fi fostu, — să me erte d. Negura, dacă o fi aici astă sără, — dacă s-aru fi chiamat la presedintia Cabinetului d. Negura, care ar' fi facutu să tremure toti Ovrei d'in Europa. A fostu dar' o mare gresie, să tieră intregă este însărcinata de chiamarea d-lui Manolache Costache.

Acum, d-lor, de la noi depinde, aperiundu-ne drepturile pro drumul legalu, să ascurămu interesele noastre în facă strainilor, și să adăpostim esistintia națională. Pre acestu drumu divergintă de opinii nu potă exista: nu este nici o cauză, care să depareze pre cetățenii de la aperarea intereselor generali, fiind că, ori de ce opinie ar' fi cineva, nu potă să fie, înainte de totu, de cătu Românu și nu potă să nu voiesca binele Patriei.

Me ertati, d-lor, că sunu obositu și nu mai potu

continuă. Terminu dar' facandu apel la totu Români buni, să se unescă spre a lucra pentru mantuirea națională.

(Auditorul salută prin strigări entuziaste pre d. Brăteanu. — Aplause agomotose durează mai multe minute.)

Oradea-Mare, 23 maiu 1870.

Inca pre la inceputul lui aprilie sosira la Oradea-Mare D. Elia Macelariu și D. Ioan Mureșianu, ca imployati ai bancei de asigurări „Transilvania”, ca să asiedie și în comitatul Bihariei agentie de asigurări, precum să asiediatu și pre aiurea, ce'a ce li-au și succesu; că-ci, după una caletoria ce o întreprinseră prin părțile comitatului nostru, au asiediatu până la 25 agentie și s-au facutu asigurări în valoare de 80—90,000 fl. D. Macelariu mergea de la noi inca în septembra cea mare, era D. Muresianu numai alături. Ne bucurămu, că potem relată despre unu rezultatul astă de favoritoriu, dar' ne bucurămu mai alesu că omenii nostri se voru mai dedă din dîi cu acăsta instituție într'adevernă atât de folositoră și reslată printre poporele culte; de unde nu potem d'in destulu recomandă publicului și romanilor nostri, că să imbrăcisidie acăsta societate, astă-dii inca numai de diuimetate, er' în viitoru cu totulu romana, — intru interesulu loru.

Dnii preuti, invetitori și notari potu informă și capacitate pre poporu despre folosole acestei instituții, și credem că nu fără de rezultat, dacă mai alesu voru vedea exemple premergatorie și, prin urmare, casuri de salvare în sume mai considerabile pre temeiul asigurării, căci „exempla trahunt.”

Iubiti nostri ospeti au avutu norocirea de a fi luati și sub inspectiunea poliției locale, că-ci în tota seră se infacișă la „Arborele verde” unu comisariu orasianescu, că să vedia ce facu romani adunati în giurul amicabilu alu ospetilor; ba scimu, că i-au urmarit până pre la usile civilor privati, pre la cari sifaceau vizitele loru; comisariul K-s i-a urmarit și la Beiusu și la Vaskoh, de unde potem vedea, că spionajul chiaru astă potă inflori, și că și infloresce și în tieră constituțională, că sub absolutismu*) și că, prin urmare, constituția dualistică nu ni e mai pre susu ca absolutismul.

Cesa ce noi romani vorbim întră noi, aceea o spunem și în fața guvernului: că suntemu neindestulitii, că cu poteri spirituali conlucrăm contră sistemului prezent, etc. Guvernul potă săi aseste d'in adunările și diurnalele noastre. Decei ar' face mai bine cinstiștu guvern, dacă fondurile secrete, cari se intrebuintă d'in pungă poporului pre astu-feliu de spionaj, le-ar folosi mai bine spre alinarea suferintelor poporului și impunarea dărilor, cari d'in dîi în dî devinu mai insuportabile.

Romania.

Comitetul alesu cu ocasiunea intrunirii publice d'in sală Statineanu, în 6. maiu a c. a esmisu urmatorul

Apel:

Către Români:

Români,

In aperarea și intarirea naționalității se concentrează aspirațiunile și tota activitatea noastră; dar' nu mai putem săcume ne sunt, trebuie să ne fie, drepturile și libertățile cetățienesci.

Una lungă și dorerosă experientia ne a invetiatu, că alte temelie mai sigure, alta parohia mai poternica pentru esistentia și dezvoltarea noastră, că națională nu potem săcumi de cătu în instituțiunile noastre liberale; că totu-de-ună încercările facute în contră aspirațiunilor noastre naționale au fostu precedate de lovitură aduse libertăților noastre.

De aceea resturnarea regimului, care domnia la 1866, s'a facutu în numele libertăților publice suprimate.

Reintrându în exercitiul drepturilor sale, națională, de la care emana totu poterile Statului, a proclamat d'in nou, prin Constituție, drepturile ei imprescriptibile de a se guverna ea însăși. Prin consacrarea libertății individuale, prin stabilirea echilibriului între poterile Statului, prin asigurarea stabilității, chiamandu-se pre Tronu, cu dreptul de ereditate, unu principiu luat d'intr-o familie illustre, România era în dreptu să spere într'o era nouă de prosperitate.

Din nenorocire inse, unu sistem fatalu de guvernare nimicesc, d'in dîi în dî mai multu, aceasta legitima speranță; elu amerintia tieră cu noile crise, dacă întreținerea guvernului și patriotismul toturor n'ar' fi în stare să aducă unu remediu.

Regimul parlamentar, spre a dă roadele sale, trebuie, mai antâi de tote, să fie basatu pre lealitate în raporturile d'entre poterea executivă și reprezentanța națională.

*) Ba pentru noi mai tare.

Investindu o cu cele mai înalte atribute ale suveranității, Constituția cere ca poterea executivă să-și caute sprințul său în națională, reprezentată prin parlament: ea cere ca consiliarii Tronului să fie expresiunile majorității Adunărilor, spre stabilirea armoniei între aceste două poteri. Candu aceste principii sunt înlăturăte, candu, de departe de a se conformă cu ele, poterea executivă se sălesce a substituă voința sa voinței națională; candu, în locu de a lasa pre cetățenii liberi a-si exercita drepturile loru, guvernul intrebuintează midiocele, poterea de care dispune, spre a silui alegările și spre a vîrfi reprezentanța națională, formându Parlamentul după placul lui, atunci garantile constituționale disparu, echilibriul, pre care este basatu într-adevăr regimul alu domniei constituționale, este ruptu, și se introduce regimul degradatoru alu favoritismului și alu arbitrarului — regim mai urâtiosu de cătu chiaru despotismului francezmente exercitat, fiind că în acestu d'in urma regimului, celu putiu, arbitralu nu se sălesce a se ascunde sub masă ipocrita a legalității, respunderea ce i-e asupra-i poterea executivă, nu se ascunde înderetură unui simulacru de parlament.

Care este Romanul, care a pastratu amorul său pentru instituțiunile liberali și democratice și să nu sentă astă-di periculosele tendințe ale poterii executivă? Este ore trebuită d'a reaminti actele arbitrarie, violențele de totu felul, prin cari aceste tendințe s'au datu pre satia, prin cari s'a facutu evidentă pentru toti voința de a ocoli controlul seriosu alu unei adevărate reprezentanțe naționale?

Aceste fapte sunt în mintea tuturor; rezultatele deplorabile ale unui asemenea regim se manifestă într'unu modu însărcinat.

Independintia Beserecei noastre naționale, pusă în cestină;

Finanțele aduse în cea mai mare desordine;

Legea armării lasata în nelucrare;

Poterea administrativă intrebuintată ca o arma de persecuție și reabunare;

Justiția subordonată acțiunii administrative;

Interesele cele mai vitale ale tierii sacrificiate, printr'o culpabilă complacere, în favorul capitalistilor straini, mai alesu în modul cu care s'au construitu căile ferate;

Raporturile noastre internaționale subordonate unor considerații, straine adevăratelor simpatie și interesale națională;

Nationalitatea Româna amerintiata prin invaziunea noimpedecată a elementelor straini, mai alesu în părțile de pește Milcovu;

Acestea sunt tristele rezultate, ce le vedem înaintea noastră.

Pentru viitoru, lipsindu ori-ce garantie, și libertățile noastre, și esistentia noastră națională aru devenită pradă intemplierii, dacă tote elementele liberali d'in tieră, dacă toti omenii independinti, cari au inscrisu pre drapelul loru: naționalitate, libertate și guvernare a tierii prin ea însăși, nu s'ară într-o acțiune comună.

Aceste temeri, aceste grigie, generale astă-di în tieră, au provocat în București o mare intrunire publică în dîa de 6 Maiu.

In acea intrunire s'a hotarită a se urmari, prin totu midiocele legale, punerea în lucru a urmatorilor resoluții:

1) Constituția să inceteze de a fi o fictiune, spre a deveni o realitate.

2) Sortea tierii să nu se mai lase în voia unei acțiuni occulte, care incongiură astă-di tronul și lu tiene departat de națională, exercitându înriurarea ea mai fără asupră intereselor vitali ale României și potendu compromite însăși esistentia ei.

3) Guvernul să fie expresiunea majorității unui parlament liberal-alesu, spre a nu se resolve de cătu în tieră și prin tieră tote cestinile cari privesc la bunastarea sociale și națională a României.

Unu comitetu a fostu însarcinat cu misiunea de a face ca aceste resoluții să se indeplină.

Impregiurul acestor resoluții trebuie să se adune toti omenii independinti, fără osebire de partide, spre a se potă aresta, printr'o acțiune legală, înso energica și eficace, nestramutată vointia a națională de a aperă drepturile și libertățile sale.

In facă criticei situații, in care ne aflăm, rivalitatea d'entre deosebitele națională ale marei partide naționale trebuie să inceteze, gresielele imputate pre dreptu său nedreptu să fie uitate.

Să scăpăm Constituția de loviturile ce i s'au adus și de care este amerintiata în viitor: astă-dă să fie strigatul de realare alu toturor Romanilor cari sijubesc tieră.

Ori de căte ori Romania s'a aflatu în momente de criză, ori de căte ori, inmersul ei pre calea progresului și a dezvoltării naționale, o pedește era de înlătură, unu pericol de combatutu, tote poterile ei su sciutu să se unescă spre a radica pedește și a invinge pericolul.

La vocea poternica a geniușului României, incetarea,

